

Mija Michelizza

7 TIPOLOŠKA ANALIZA SPLETNIH BESEDIL

7.1 Tipološka analiza spletnih besedil – izročki

JANES

IJS

FILOZOFSKA
FAKULTETA

Tipologija spletnih besedil

Mija Michelizza

Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU

JANES

IJS

FILOZOFSKA
FAKULTETA

Tipi spletnih besedil

- Katere tipe spletnih besedil poznamo?
- Zakaj bi nas lahko zanimali različni tipi besedil?
- Glede na katere kriterije bi lahko razdelili spletna besedila?
- <https://www.1ka.si/main/survey/uporabnost.php?anketa=100973>

Mejniki v zgodovini računalniško posredovane komunikacije (RPK)

- elektronska pošta (1971)
- spletni forum (1980)
- IRC (1988)
- SMS (1992)
- blog (1997)
- Google (1999)

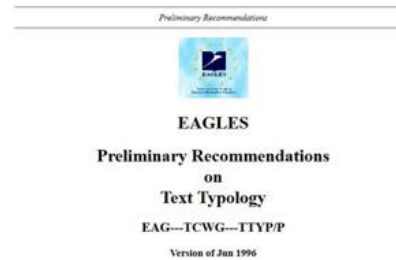
Mejniki v zgodovini računalniško posredovane komunikacije (RPK)

- Wikipedija (2001)
- Skype (2003)
- Facebook (2004)
- Twitter (2006)
- Snapchat (2011)

Zastopanost spletnih besedil v korpusih

- Priporočila *EAGLES*
(junij 1996)

*V sklopu korpusnega
jezikoslovja priporočila
uvajajo trodelno delitev
besedil; poleg tradicionalne
delitve na govorna in pisna
dodajajo tretjo skupino
elektronskih besedil.*

Spletna besedila v tujih korpusih

- *Cambridge English Corpus*
- *CORPES XXI*
- Predvidena so spletna besedila v referenčnih korpusih nizozemščine, poljščine in hrvaščine.

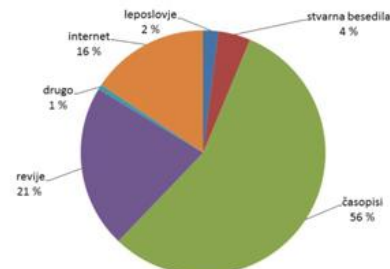
Podrobneje o korpusih za posamezne jezike v Logar Berginc, Ljubešič (2013): *Gigafida in slWaC: Tematska primerjava.*

Besedilni korpusi (samo) iz spletnih besedil

- *Oxford English Corpus*
- Korpus za svahili (1999)
- *Janes*

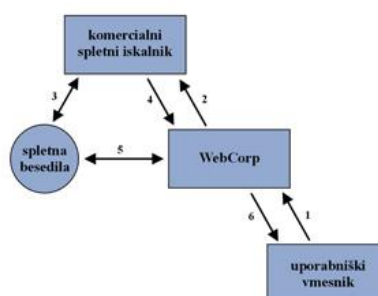
Spletna besedila v slovenskih korpusih

- *Korpus FIDA* (1998): poskusno vključenih 11 dokumentov spletnih besedil oz. 20.999 pojavnic
- *Korpus FidaPLUS* (2006): manjši delež besedil z interneta (1,24 %)
- *Korpus Gigafida* (2012): 16 % internetnih besedil

Spletni korpusi (1/2)

- Splet kot korpus
  - Raba komercialnega spletnega iskalnika
  - Dodajanje posebnega procesorja komercialnemu spletnemu iskalniku za jezikoslovno rabo, npr. *WebCorp*.

Spletni korpusi (2/2)

- Splet za korpus
  - Za razliko od spleta kot korpusa, kjer neposredno uporabimo spletne iskalnike za jezikovne raziskave, gre v primeru spleta za korpus za zbiranje spletnih strani (navadno s pomočjo *pajkanja*) in oblikovanje posebnega korpusa iz spletnih vsebin.
  - Primeri: *BootCat*, *WebBootCat*, *WaC*, *TenTen*, *Janes* ...

Problematika poimenovanja teh besedilnih enot

- (zvrsti (Toporišič))
- žanri (tudi kiberžanri, spletni žanri), tipi besedila, besedilni tipi, besedilne vrste
  - Definicija spletnega žanra s tremi elementi: (1) vsebina, (2) oblika in (3) funkcionalnost (Shepherd in Watters (1998))
  - Crowston in Williams (2000)
  - Pet tipov žanrov: (1) reproducirani, (2) adaptirani, (3) novi, (4) spontano nastali, (5) neklasificirani (Santini (2007))

Problematika poimenovanja teh besedilnih enot

- Značilnosti spletnih besedil: (1) hibridnost, (2) individualizacija, (3) evolucija
- od-nič-do-večžanrska klasifikacija (angl. *Zero-to-Multi-Genre Classification*)

Podrobneje v Santini (2007): *Characterizing Genres of Web Pages*.

- ... tipi računalniško posredovane komunikacije (RPK) (Crystal 2011: *Output*)

Poskus klasifikacije "besedilnih vrst"

- pogovarjalne BV
- predstavitvene in promocijske BV
- oglasne in komercialne BV
- poročevalske in širšepublicistične BV
- programerske BV
- akademske BV
- uradne in uradovalne BV
- literarne in polliterarne BV

Podrobneje v Mikolič, Rolih (2015) in *Slovar sodobne slovenščine: Problemi in rešitve* (2015).

Fasetna klasifikacija Susan Herring (1/3)

- Pristop, ki se je uveljavil v bibliotekarskih in informacijskih znanostih
- S. Herring je sestavila (dopolnil D. Crystal) zbirko kontrastivnih parametrov, s katerimi lahko definiramo tipe RPK
- Vse kategorije niso nujno relevantne za posamezne enote, ki jih analiziramo

Fasetna klasifikacija Susan Herring (2/3)

- Tehnični parametri
- (1) sinhronost
- (2) razdrobljenost enot
- (3) trajnost
- (4) dolžina
- (5) kanali
- (6) identiteta sodelujočih
- (7) javnost
- (8) prilagoditev
- (9) format

Fasetna klasifikacija Susan Herring (3/3)

- Družbeni parametri
- (1) struktura sodelujočih
- (2) značilnosti sodelujočih
- (3) namen
- (4) aktivnosti
- (5) tema
- (6) ton
- (7) pravila organizacije
- (8) pravila družbene primernosti
- (9) jezikovna pravila
- (10) kod

Žanrska analiza poslovnih e-sporočil

- Prikaz modificiranega načina komuniciranja in nastajanja novih oblik žanrov:
  - Primer rabe e-pošte kot transportnega sredstva za uveljavljeni žanr
  - Primer novonastajajočega žanra v komuniciranju preko e-pošte – veriga sporočil, ki predstavlja dalj časa trajajočo komunikacijo

Podrobneje v Nidorfer Šiškovič (2009): *Žanrski pristop k analizi poslovnih e-sporočil*.

Nekaj primerov (1/5)

Trenutno najraje berete

- Ameriška osuplost po britanskem referendumu
50
- Denacionalizacija na Hrvaškem: Zadnji »ne« v čakalni vrsti za ...
24
- PRIHRANI za dopust! Preveri poletno znižanje prodajnih uspešnic na mimovrste=
Široka ponudba primerna za vsak žep - vse kar potrebuješ za nepozabne poletne počitnice.
24
- ZDA-Rusija: Zbledela magičnost Magnitskega
23
- Nemčija išče poti prihodnjega razvoja EU
22

storiitev omogoča LN¹

Otrok padel v obcestni jašek z meteorno vodo

V soboto ob 18.54 je v kraju Gradišče pri Vojniku otrok padel v obcestni jašek v katerem ga je zalivala meteorna voda. Otroka so rešili gasilci,...

Raziskave so pokazale: otroci v Evropi si ne znajo pravilno čistiti zob

15 % otrok že pred dopolnjenim sedmim letom starosti dobi prvo zalivko, kar 9 % otrok pa v tem času že izpulijo zob. Gre za resne zobozdravstvene...

JANES

IJS FILOZOFSKA
FAKULTETA

Nekaj primerov (2/5)

Potovanja Sreda, 15. 6. 2016; 12:43. Osvetlono: 3 dnevi, 18 ur

0,525

Potovalni priročnik: kako spakirati malo, a hkrati vse

Priljubljenost: 100%
Vsebinsko omogoča: Vsebinsko, zdravstvena zavarovalnica
Zav. Telesica

Počitnice vas niso pravi čas za stresne situacije in tveganje, zato se nekaj dni prej umirite in pripravite.

[izberite okna Pribo](http://www.pribo-okna.si)
www.pribo-okna.si
Z izpopolnjenim stikom in klasično eleganco okrajajo vsako hišo.

#1 Pripravite seznam

Porabite prazen list papirja, svinčnik in nekaj prevodnosti. Preverite, kakšno bo vreme v kraju, kamor potujete, dopišite, s kom potujete in kaj na počitnicah rameravate početi. Glede na to pripravite seznam in ne pozabite: manj spakirate, bolje bo. Seznam naj bo preprost, pomembno je, da ne pozabite na osnovne:

#6 Zavarovanje za tujino

Zavarujte se in si zagotovite pravi odstopni val denarja.

Za počitnice brez skrbí ne pozabite na zavarovanje. Seveda pred odhodom na pot računamo na to, da bo vse v redu, a veliko bolje se boste počutili, če boste vedeli, da bo tudi v primeru kakšne nesrečenosti poskrbljeno za vas. Zato pravočasno sklenite tudi zavarovanje za tujino.

Zavarovanje za tujino **Vaupina** je namrečeno vsem, ki se odpravljajo v tujino, pa naj bo to izlet za en dan, počitnice, daljše potovanja, službena pot ali študij.

Zakaj bi sklenili zavarovanje za tujino? Ker nudi več!

S sklenjenim zavarovanjem za tujino si zagotovite:

- 24-urno asistenco v slovenskem jeziku,
- informacije o najbližji zdravstveni ustanovi,
- stroške najne medicinske pomoči tudi v zdravstvenih ustanovah, ki niso v jarni zdravstveni mreži obiskane države,
- najne zdravstvene prevoze do bolnišnice ali klinike ter najno zdravljenje,
- najne zobe zdravstvene stroške,
- zdravljenje akutnega poslabšanja kroničnih bolezni,
- skrbne za zdravljenje posebnih oseb,
- preveza v domovino,
- odvračilne stroške,
- sklopenim dodatkom za nezgodno zavarovanje pa si zavarovanje nadgradite tudi z nezgodnim zavarovanjem za čas trajanja potovanja.

JANES

IJS FILOZOFSKA
FAKULTETA

Nekaj primerov (3/5)

ZRC SAZU @ZrcSazu · 45m

Naj ti prišepnem, da si ... pametna.
Naj ti rečem, da si ... lep.
Povej drugače. #SSSJ

bab.la @babla · 2m
#Danish is easy! :-)

JANES

Nekaj primerov (4/5)

DARS Družba za avtoceste @DARS_SI - 13s
KONEC dogodka: (A2 Obrežje - Ljubljana: Nesreča) #dars #promet DARS.si /?tweet=-213657

Alpaka Retweeted
Frane @dratpirsna - 5m
 Morda kdo ve, ce bi se dalo kje sposodit / rentat teleskop? RT zelo zazeljen, hvala!

Nelly Fox @gromska_strela - 7m
 Ko sponzoruje brez joba govornjo o "no stress", stfu bitch, resno. Ne bom te spoštovala, ever.

ZF @ovtva - 5m
 @gromska_strela enako vzdrževane "gospodinj" s polnimi ritmi in armado pomočnic.

Nelly Fox @gromska_strela - 43s
 @ovtva a nisva sam fauš?

[View conversation](#)

JANES

Nekaj primerov (5/5)

Miselne vijuge 39

Iztrežbeni relevanci
 Za negativno kritičnost 'Nedeljskega' 2012 vsem pravih kritikarjev. Med pravih kritičarjev se jih izločijo...

S šalo na stran
 Franci Kerk

na twitterju so povedali
 #Atena: Vlasti polni so v trgovini obdelani kupački, da izgleda, kot da grejo na more. Potem kupijo hiš alkoholov in sladkarij. Ker taš gre so!

na twitterju so povedali
 #Radar: Če v neki državi vidiš lehotnica v občini, verjetno gre za mozo.

na twitterju so povedali
 #Taktični štev: »Če biš dolgo gledal v mojo punco, lahko vidiš kako je drugi odločil.« - Dnevnik 518 pr. n. št.

na twitterju so povedali
 #Boris Lomali: Če sem prva tuzaršnik, Slovenija bo 12 let ni izgubila niti ene tekme na evropskih prvenstvih v nogometu.

na twitterju so povedali
 #Kraljevski Albinovi: Sedem od 10 Angljanov je morda, da bodo uveljavili V. pusto na Euro2016. Ostali soje le niso spili dovolj piva.

na twitterju so povedali
 #Alex Gantner: Tagoz barobar ma 4 senca.

OD SREDE PRI NAŠEM PRODAJALCU ČASOPISOV.
 Novo število: 080 2007 ali narremisa@jshvevnik.si

NEDELJSKI

@bignosefullbody
 HEY EUROPE!
 YOU LOOK GREAT.
 HAVE YOU LOST A FEW POUNDS?

Literatura:

- Crystal, David (2011): *Internet Linguistics*. London in New York: Routledge.
- Gatto, Maristella (2009): *From Body to Web. An Introduction to the Web as Corpus*. Bari: Editori Laterza.
- Herring, Susan (2007): A Faceted Classification Scheme for Computer-Mediated Discourse. *Language@Internet*, 1/2007. Spletni vir: <<http://www.languageatinternet.org/articles/2007/761>>.
- Logar Berginc, Nataša, Ljubešić, Nikola (2013): Gigafida in slWaC: Tematska primerjava. *Slovenščina 2.0: empirične, aplikativne in interdisciplinarne raziskave*, št. 1. 78–110. Spletni vir: <http://www.trojina.org/slovenscina2.0/flipping_book/2013/01/05-LogarLjubestic/files/assets/basic-html/#1>.
- Michelizza, Mija (2015): *Spletna besedila in jezik na spletu: Primer blogov in Wikipedije v slovenščini*. Ljubljana: Založba ZRC.
- Mikolič, Vesna, Rolih, Maša (2015): Besedilna zvrstnost v novih medijih kot slovarska vsebina. *Slovnica in slovar – aktualni jezikovni opis. Obdobja 34* (ur. M. Smolej). Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta. 511–518.
- Nidorfer Šiškovič, Mojca (2009): Žanrski pristop k analizi e-sporočil. *Infrastruktura slovenščine in slovenistike. Obdobja 28* (ur. M. Stabej). Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta. 271–277.
- Santini, Marina (2007): Characterizing Genres of Web Pages: Genre Hybridism and Individualization. *Proceedings of the 40th Hawaii International Conference on System Sciences – 2007*. Spletni vir: <http://www.nltg.brighton.ac.uk/home/Marina.Santini/HICSS_07.pdf>.